

KAŻDY UCZEŃ JEST WAŻNY

Stwierdzenie, iż „każdy uczeń jest ważny” wydaje się truizmem. Niestety, często jest to tylko teoria. W praktyce, w różnych systemach edukacyjnych, z różnych przyczyn, potrzeby niektórych uczniów nie są wystarczająco zaspokajane. Nie da się ukryć, że jesteśmy w czasie przemian w tej kwestii, a w wielu krajach przed wychowankami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi otwierają się co raz szersze perspektywy. Od lat wzorem w tej dziedzinie dla innych państw jest Finlandia i jej system edukacyjny. Dlatego nauczyciele ze Szkoły Podstawowej nr 368 wzięli udział w szkoleniu *Evry pupil is important – special education in Finland and in Europe* w Joensuu w Finlandii. Kurs, warsztaty oraz wizytacje pozwoliły stwierdzić, że nazwa kursu nie jest tylko dobrze brzmiącym sloganem.

Fiński system edukacyjny realizując ideę o ważności każdego ucznia kieruje się dwoma podstawowymi zasadami:

- 1) System szkolny jest dla każdego
- 2) Każdy może uzyskać pomoc

Takie podejście jest spowodowane tym, iż zależnie od pochodzenia, urodzenia i wychowania każdy uczeń ma inny start w życiu. Nie można zaprzeczyć, że Ci, którzy pochodzą z rodzin pełnych, bogatszych, bez problemów zdrowotnych mają łatwiej. Niestety, nauczyciele nie zdają sobie z tego często sprawy. Nie chodzi o to, że rodzice uczniów i sami uczniowie nie informują o takich problemach, które nie są widoczne w oczywisty sposób. To nauczyciele często nie potrafią odczytywać sygnałów wysyłanych przez wychowanków. Wciąż pokutuje podejście zbiorowe. Dlatego kluczowe jest stworzenie takiego systemu edukacyjnego w którym będzie mógł się odnaleźć każdy bez względu na to jakie są jego problemy i ewentualne ograniczenia. Jeżeli jednak, tak się nie stanie, należy wdrożyć odpowiednie procedury, które pozwolą powrócić do systemu szkolnego, który musi być inkluzyjny i elastyczny. Dzięki temu, w Finlandii nie ma praktycznie szkolnictwa prywatnego, a wypadnięcie z systemu szkolnego zdarza się bardzo rzadko. Żeby wypełnić przywołane powyżej hasło należy też przeciwdziałać różnicom w poziomach wyników szkół.

Nie można doprowadzać do sytuacji w której w jakiejś okolicy istnieje jedna szkoła z bardzo dobrymi wynikami i kilka z wynikami bardzo przeciętnymi lub słabymi. W takiej sytuacji uczeń potrzebujący pomocy będzie miał trudności z jej uzyskaniem z wyjątkiem jednej placówki w jego społeczności. Każda szkoła powinna być traktowana jako dobra.

Kolejnym ważnym aspektem jest zapewnienie szerokiej oferty zajęć dla uczniów i to nie tylko z klasycznych przedmiotów, ale także z zajęć gospodarstwa domowego czy przedmiotów technicznych. Wydaje się, że jest to jedna z kluczowych różnic między systemem polskim a fińskim, która czasami sprawia, że polski system jest niewydolny i niedostosowany do potrzeb każdego ucznia. Celem każdego kolejnego poziomu edukacyjnego w Polsce jest przygotowanie do następnego poziomu. Edukacja skoncentrowana jest na przekazywaniu wiedzy i przygotowaniach do egzaminów lub testów, a w systemie fińskim na przygotowaniu do życia. Po zaliczeniu podstawowego kursu z przedmiotu uczeń realizuje tylko te, które są dla niego istotne lub ważne. Nie każdy przecież musi być świetnie wykształcony. Nie każdy, kto posiada wielką wiedzę teoretyczną potrafi odnaleźć się w codziennym życiu. Szkoła każdemu powinna pomóc rozpoznać jego potrzeby i zapewnić jak najlepszy start w dorosłe życie. Dlatego muszą istnieć zestawy metod dostosowywane i modyfikowane zależnie od potrzeb ucznia.

Nie można pominąć kwestii finansowego wsparcia szkół i ich wyposażenia, odpowiedniego wynagrodzenia i wsparcia w zdobywaniu kwalifikacji przez nauczycieli. Inwestowanie w odpowiednie przygotowanie kadry pedagogicznej skutkuje lepszymi rezultatami pracy z wychowankami. Dobrze wyposażona szkoła pozwala na zapewnienie większej możliwości wyboru odpowiedniej drogi życiowej przez ucznia.

Uczeń musi mieć zawsze poczucie, że szkoła jest miejscem w którym uzyska pomoc, a nie zostanie za coś ukarany. Dlatego należy doskonalić zestaw metod i pracy z uczniami wymagającymi specjalnych potrzeb edukacyjnych. Praktyka pokazuje, że w Szkole Podstawowej nr 368 praca specjalistów stoi na wysokim poziomie.

Wdrożenie wszystkich metod i zadań nie jest łatwe. Jednakże systematyczna praca kadry pedagogicznej sprawia, że poznane metody są już wdrażane i realizowane.

ARKADIUSZ MAJEWSKI

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

